

BURSELE DE MĂRFURI

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 27/2002 privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate, publicată în M.Of. nr. 232/08.04.2002, aprobată cu modificări de Legea nr. 512/2002 publicată în M.Of. nr. 576/05.08.2002
- Ordinul președintelui CNVM nr. 104/2002 pentru aprobarea Regulamentului nr. 4/2002 privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate, publicat în M.Of. nr. 948/24.12.2002
- Ordinul președintelui CNVM nr. 3/2003 pentru aprobarea Regulamentului nr. 1/2003 privind atestarea profesională a operatorilor și specialiștilor pentru piețele reglementate, publicat în M.Of. nr. 128/27.02.2003

I. Societatea de bursă

Societatea de bursă se constituie sub forma unei societăți pe acțiuni, persoană juridică română, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare și cu respectarea prevederilor O.U.G. nr. 27/2002 privind piețele reglementate de mărfuri și instrumentele financiare derivate aprobată cu modificări prin Legea nr. 512/2002.

Societatea de bursă are **ca obiect principal de activitate** administrarea burselor de mărfuri. Societatea de bursă poate, de asemenea, desfășura activități conexe, cum ar fi: organizarea de licitații pentru vânzări și achiziții de produse, servicii și lucrări, active ale persoanelor juridice și fizice, realizarea, administrarea și comercializarea sistemelor informatice specifice burselor de mărfuri, organizarea de seminarii și cursuri, în scopul pregătirii

participanților în domeniul burselor de mărfuri, sau alte activități calificate astfel de C.N.V.M.

Condițiile ce trebuie îndeplinite de societatea de bursă pentru a se putea înființa și funcționa legal sunt prevăzute de Regulamentul nr. 4/2002 aprobat prin Ordinul nr. 104/2002 al președintelui Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare.

1. Capitalul social al societății de bursă

Capitalul social minim al societății de bursă se stabilește în funcție de tipul operațiunilor desfășurate la bursa de mărfuri pe care aceasta o înființează și o administrează, după cum urmează:

- a) 2.000.000.000 lei, pentru desfășurarea următoarelor activități:
  - vânzări și cumpărări de mărfuri pe piețe la disponibil;
  - vânzări și cumpărări, pe piețe la disponibil, de titluri reprezentative de mărfuri;
- b) 4.000.000.000 lei, pentru desfășurarea tuturor operațiunilor care urmează:
  - vânzări și cumpărări de mărfuri pe piețe la disponibil;
  - vânzări și cumpărări, pe piețe la disponibil, de titluri reprezentative de mărfuri;
  - vânzări și cumpărări de instrumente financiare derivate;
  - navlosiri și negocieri de asigurări maritime și fluviale de nave și încărcătură;
  - vânzări și cumpărări de alte instrumente autorizate de C.N.V.M
- c) 8.000.000.000 lei, pentru situația prevăzută la lit. b) și în care casa de compensație este organizată ca departament în cadrul societății de bursă.

În cazul în care o societate de bursă administrează mai multe burse de mărfuri, nivelul minim al capitalului social al societății de bursă se va majora cu 1.000.000.000 lei pentru fiecare bursă de mărfuri înființată și administrată.

2. Autorizarea societății de bursă

Autorizarea societății de bursă se realizează în două etape: o primă etapă este cea a obținerii autorizației de înființare, iar a doua etapă constă în obținerea autorizației de funcționare a societății de bursă.

În vederea obținerii autorizației de înființare se va adresa CNVM o cerere de autorizare, însoțită de documentele prevăzute de lege. În baza autorizației de înființare, societatea de bursă se va înregistra la Oficiul

Registrului Comerțului. În termen de 30 de zile de la data eliberării certificatului de înregistrare de către Oficiul Registrului Comerțului, societatea de bursă are obligația să solicite C.N.V.M. autorizația de funcționare.

Până la obținerea autorizației de funcționare societățile de bursă își vor limita activitatea la operațiunile necesare înființării și înregistrării la Oficiul registrului comerțului. Obținerea autorizației de înființare nu garantează obținerea autorizației de funcționare.

Condițiile care stau la baza autorizației emise de C.N.V.M. trebuie respectate pe toata durata de existență a unei societăți de bursă. Orice modificare a acestora este supusă autorizării C.N.V.M.

Precizare

Orice avize, autorizații vor fi eliberate numai în condițiile dovezii achitării tarifului de autorizare/avizare în contul CNVM.

II. Bursa de mărfuri

Bursele de mărfuri sunt piețe de interes public înființate de către societățile de bursă.

Ele asigură, în condiții centralizate de negociere, eficiență și transparență, efectuarea de operațiuni privind:

- vânzări și cumpărări de mărfuri pe piețe la disponibil;
- vânzări și cumpărări, pe piețe la disponibil, de titluri reprezentative de mărfuri;
- vânzări și cumpărări de instrumente financiare derivate;
- navlosiri și negocieri de asigurări maritime și fluviale de nave și încărcătură;
- vânzări și cumpărări de alte instrumente autorizate de C.N.V.M.

Reglementările, cotațiile burselor de mărfuri, precum și volumul tranzacționat sunt informații de interes public și trebuie făcute accesibile publicului.

Societatea de bursă are obligația să solicite C.N.V.M. autorizația de funcționare pentru bursa/bursele de mărfuri, în termen de maximum 60 de zile de la obținerea autorizației de înființare.

Bursa de mărfuri este obligată să înceapă activitatea în termen de maximum 6 luni de la obținerea autorizației de funcționare, în caz contrar decizia de autorizare fiind revocată.

Piețe dezvoltate în cadrul burselor de mărfuri

Piețele dezvoltate în cadrul burselor de mărfuri sunt piețe la disponibil sau ale instrumentelor financiare derivate, care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) funcționează regulat și operează în mod ordonat;
- b) respectă reglementările C.N.V.M., precum și regulamentele burselor de mărfuri autorizate de C.N.V.M., care definesc condițiile de acces pe piața, precum și pe cele de operare;
- c) respectă cerințe de raportare și transparență, în vederea asigurării protecției investitorilor;

Piețele la disponibil sunt dezvoltate exclusiv de către bursele de mărfuri înființate de o societate de bursă autorizată de C.N.V.M. și în condițiile avizului dat de către C.N.V.M.

Pe piețele la disponibil se tranzacționează contracte spot și forward cu clauze standardizate, negocierea realizându-se exclusiv cu privire la preț.

O bursă de mărfuri dezvoltă piețe ale instrumentelor financiare derivate în condițiile autorizării C.N.V.M., cu respectarea legislației bancare și a regimului operațiunilor valutare.

III. Membrii bursei de mărfuri

Pot dobândi calitatea de membru al unei burse de mărfuri:

- societăți de servicii de investiții financiare, în baza autorizării C.N.V.M.;
- bănci, cu avizul C.N.V.M., pentru tranzacții pe piețele instrumentelor financiare derivate;
- societăți de brokeraj, în baza autorizării C.N.V.M.;
- societăți comerciale, cu avizul C.N.V.M., exclusiv pentru tranzacții pe piețele la disponibil, în nume propriu și pe contul lor;
- alte entități autorizate de C.N.V.M.

Condiții ce trebuie îndeplinite pentru a fi autorizat/avizat ca membru al bursei de mărfuri

Operațiunile pe piețele dezvoltate de bursele de mărfuri pot fi efectuate numai de către membrii burselor de mărfuri autorizați sau, după caz, avizați, precum și de către traderii autorizați de C.N.V.M..

Pentru a fi autorizată sau, după caz, avizată ca membru al unei burse de mărfuri, o entitate trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să dețină dreptul de tranzacționare în bursa de mărfuri respectivă, fie în calitate de acționar al societății de bursă, fie ca urmare a transmiterii folosinței locurilor de tranzacționare la bursa respectivă de către un acționar al societății de bursă. Folosința locurilor de tranzacționare poate fi transmisă uneia sau mai multor societăți comerciale, persoane juridice române, agreate de societatea de bursă, în scopul exclusiv de a negocia cereri și oferte și de a încheia tranzacții. De asemenea, se poate transmite folosința locurilor de tranzacționare și societăților de servicii de investiții financiare din alt stat, autorizate de CNVM să presteze în mod direct servicii de investiții financiare pe teritoriul României.
- b) să îndeplinească cumulativ condițiile prevăzute de reglementările C.N.V.M. și ale bursei de mărfuri respective.

Societatea de brokeraj

Autorizare societăților de brokeraj se realizează în două etape: obținerea autorizației de înființare, urmată de obținerea autorizației de funcționare. În baza autorizației de înființare, societatea de brokeraj se va înregistra la Oficiul registrului comerțului. În termen de maximum 30 de zile de la eliberarea certificatului de înregistrare de la Oficiul Registrului Comerțului, societate de brokeraj are obligația să solicite CNVM autorizația de funcționare.

Capitalul social al societății de brokeraj

Capitalul social minim al societății de brokeraj se stabilește în funcție de tipul operațiunilor desfășurate și de calitatea în care aceasta tranzacționează, în cont propriu și/sau în contul clienților, după cum urmează:

- a) 300.000.000 lei pentru societățile de brokeraj care:
  - negociază cererile și ofertele și încheie tranzacțiile pe piețele dezvoltate de o bursă de mărfuri;
  - negociază și încheie operațiunile privind navlosiri și asigurări maritime și fluviale de nave și încărcătură;
  - gestionează sumele, valorile și bunurile depuse pentru garantarea tranzacțiilor încheiate și plata obligațiilor asumate;
- b) 500.000.000 lei pentru societățile de brokeraj care desfășoară activitățile prevăzute anterior și care dețin calitatea de membru compensator individual;

- c) 2.000.000.000 lei pentru societățile de brokeraj care desfășoară activitățile prevăzute la lit. a) precum și orice alte servicii conexe prevăzute de reglementările C.N.V.M și care dețin calitatea de membru compensator general, cu respectarea condițiilor de a fi acționar al casei de compensație agreeate de societatea de bursă sau al societății de bursă unde casa de compensație este constituită ca departament, cu respectarea condițiilor prevăzute în actul constitutiv al acesteia și de a respecta prevederile privind condiția de capital social minim pentru membrii compensatori.

În cursul desfășurării activității sale societatea de brokeraj trebuie să mențină un nivel minim al capitalului net echivalent cu 25 % din capitalul social autorizat și integral vărsat, calculat conform instrucțiunilor C.N.V.M.

Societatea de brokeraj trebuie să mențină un grad de îndatorare de cel mult 8 la 1, calculat conform instrucțiunilor C.N.V.M.

Brokerul

Brokerul este persoana fizică atestată profesional de către consiliul bursei de mărfuri și autorizată de C.N.V.M., aflată în relații prevăzute de dreptul muncii cu un membru al bursei de mărfuri.

Atestarea profesională a brokerului se face conform reglementărilor societății de bursă, separat pentru piețele la disponibil, piețele instrumentelor financiare derivate, precum și pentru piețele destinate navlosirilor și negocierii asigurărilor maritime și fluviale de nave și de încărcătură.

Brokerul este autorizat de C.N.V.M., la cererea membrului bursei de mărfuri angajator, în baza atestatului profesional obținut de la consiliul bursei de mărfuri la care intenționează să negocieze și să încheie tranzacții.

Autorizația unui broker este valabilă pe toată perioada în care se află în raporturi de muncă cu membrul bursei de mărfuri care a solicitat autorizarea. Membrul bursei de mărfuri are obligația să solicite C.N.V.M. retragerea autorizației brokerilor cel târziu la data încetării raporturilor de muncă.

C.N.V.M. va decide cu privire la autorizarea brokerului, în termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii cererii însoțite de documentele prevăzute anterior.

Traderul

Traderul este persoana fizică atestată de consiliul bursei de mărfuri și autorizată de C.N.V.M. să opereze direct în sistemul de tranzacționare al unei burse de mărfuri.

Traderul are dreptul de a dispune de sumele, valorile și bunurile, aflate în contul său la membrul compensator, comunicate ca fiind libere de obligații.

Eliberarea autorizației de trader se va face cu condiția prezentării dovezilor:

- achitării tarifului de autorizare în contul C.N.V.M.;
- constituirii la casa de compensație a fondului individual de garantare în favoarea membrului compensator, în conformitate cu reglementările acesteia.

În termen de cel mult 30 de zile de la data primirii cererii însoțite de documentele prevăzute, C.N.V.M. va decide cu privire la autorizarea solicitantului.

În urma obținerii autorizației de operare, traderul va încheia un contract cu societatea de bursă, contract ce îi conferă dreptul de tranzacționare în piețele reglementate de instrumente financiare derivate și un contract cu membrul compensator.

IV. Retragerea autorizațiilor/avizelor de funcționare pentru entitățile autorizate/avizate

Autorizația/avizul de funcționare a unei societăți de bursă sau a unei burse de mărfuri, a unui operator la bursa de mărfuri, după caz, poate fi retrasă de CNVM:

- a) la cerere;
- b) dacă entitatea nu mai îndeplinește condițiile care au stat la baza autorizării;
- c) ca sancțiune;
- d) în cazul în care entitatea nu a început operațiunile pentru care a fost autorizată, în termen de 6 luni de la primirea autorizației de funcționare sau a avizului pentru desfășurarea operațiunilor pe piețele reglementate dezvoltate de o bursă de mărfuri.

V. Tranzacții la bursele de mărfuri

Pe piețele dezvoltate de o bursă de mărfuri se tranzacționează mărfuri fizice cu un grad ridicat de fungibilitate, cum ar fi: cereale, petrol, metale, servicii standardizate și altele asemenea, aprobate de consiliul de administrație al societății de bursă, precum și instrumente financiare derivate având ca active suport mărfuri, titluri reprezentative de mărfuri, active

financiare și orice alte active suport aprobate de C.N.V.M. Membrii bursei de mărfuri negociază cererile și ofertele și încheie tranzacții folosind exclusiv sistemele de tranzacționare ale bursei de mărfuri.

Încheierea de tranzacții bursiere este realizată prin acordul de voință al părților asupra unuia sau mai multor contracte identice spot, forward, futures, cu opțiuni și altele, părțile obligându-se să respecte și să execute clauzele contractuale.

Prin tranzacționarea la o bursă de mărfuri investitorul aderă la termenii contractelor respective. O tranzacție încheiată la o bursă de mărfuri în conformitate cu reglementările specifice acesteia este considerată valabil încheiată la momentul înregistrării de către aceasta, fără a fi necesară redactarea ulterioară a unui înscris.

Contractul spot

Contractul spot este un contract de vânzare-cumpărare standardizat în ceea ce privește tipul, cantitatea și calitatea mărfii ce face obiectul contractului și prin care persoanele care adresează ordine de cumpărare și vânzare și încheie tranzacții își asumă obligația ca, imediat sau la termenul de livrare stabilit prin reglementările bursei de mărfuri, să pună la dispoziția celeilalte părți marfa sau titlul vândut, respectiv suma de bani reprezentând valoarea tranzacției.

Contractul forward

Contractul forward este un contract de vânzare-cumpărare standardizat în ceea ce privește tipul, cantitatea și calitatea mărfii ce face obiectul contractului, a cărei livrare și decontare se realizează la un termen prestabilit.

Contractul futures

Contractul futures este un contract standardizat în ceea ce privește toate clauzele sale, mai puțin prețul.

Elementele caracteristice ale contractelor futures vor fi supuse avizării și înregistrării la C.N.V.M.

Contractul cu opțiuni

Contractul cu opțiuni este un contract standardizat prin care în schimbul plății unei prime se creează pentru cumpărătorul opțiunii dreptul, dar nu și obligația, de a cumpăra sau de a vinde un anumit activ suport la un preț prestabilit, denumit preț de exercitare, până la sau la data expirării.

Elementele caracteristice ale contractelor cu opțiuni vor fi supuse avizării și înregistrării la C.N.V.M.

Exercitarea opțiunii de cumpărare (opțiunea "call") conduce la transferul proprietății asupra activului suport din patrimoniul vânzătorului opțiunii în patrimoniul cumpărătorului la momentul exercitării acesteia, acesta din urmă având obligația plății prețului.

Exercitarea opțiunii de vânzare (opțiunea "put") conduce la transferul proprietății asupra activului suport din patrimoniul cumpărătorului opțiunii în patrimoniul vânzătorului opțiunii la momentul exercitării, acesta din urmă având obligația plății prețului.

Din momentul înregistrării unei tranzacții cu instrumente financiare derivate, casa de compensație acționează în calitate de contraparte prin mecanismul novăției cu schimbare de subiect.

Servicii de brokeraj

Societățile de servicii de investiții financiare, băncile, societățile de brokeraj, precum și alte entități autorizate de C.N.V.M. pot presta pe cont propriu, respectiv pe contul clienților, următoarele servicii de brokeraj:

- negocierea cererilor și a ofertelor și încheierea tranzacțiilor pe piețele dezvoltate de o bursa de marfuri;
- negocierea și încheierea operațiunilor privind navlosiri și asigurări maritime și fluviale de nave și încărcătură;
- gestiunea sumelor, valorilor și bunurilor depuse pentru garantarea tranzacțiilor încheiate și plata obligațiilor asumate;
- servicii conexe prevăzute de reglementările C.N.V.M.